I. évfolyam Celldömölk, 1905. február 5. 6. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU HETILAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BÉVÁRDY GYULA
Laptulajdonos és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön; ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

A nagy átalakulás.

(b) A föld fordult egyet, reá vetődtek a napsugarak, az elhintett, elvetett magvak kikeltek és most már nőni, növekedni fognak a növények, hogy megteremjék dus, hasznot hozó gyümölcseiket.

Megdobbant a föld, megmozdult az ország, ólmos álmából fel lett riasztva. Mint a megbolygatott méhkas, olyan volt az ország. Azok, a kiknek mézet kellett gyüjteni, hogy élni tudjanak, megmutatták, hogy fullánkjuk is van, mikkel jussaikat meg tudják és meg akarják védeni.

Más kérdés, hogy miként cselekszik most az ország és más kérdés, hogy miként vált lehetségessé a nemzeti érzés felébresztése társadalmi uton. Az első kérdés a politikusoké, azok megfelelnek reá, de a második kérdés a miénk, társadalmi kérdésekkel foglalkozó embereké. Ezzel akarunk mi foglalkozni, ennek megvilágitását tüztük ki most feladatunkul.

A társadalom kis és nagy emberekből áll. A nagyok, a tekintélyesek mellé sorakoznak a kicsinyek és igy létre jönnek az egyes pártbeli emberek, a kik elveikért küzdeni, érvelni akarnak, hogy aztán végül a hazaszeretetben egyesüljenek.

Ime, kedves olvasó, felvetett kérdésünkre megtaláltuk az első feleletet. A nemzeti érzés felébresztésében fő szerepe jutott a hazaszeretetnek. A magyar nemzet egy évezred óta lakik e hazában, Egy évezred óta büszkén vallja a magyar: magyar vagyok. Midőn a 48-iki harcok után beamterek voltak a vezetők, a magyar csak titokban vallotta magyarságát. A nemzeti akarat, a szabadság, a függetlenség utáni vágy vastag hóréteggel lett beboritva, hogy a tél, a fagy idejében megsemmisüljön, elmuljon az élet, a magyarok magyarsága. Hasztalan volt. Látjuk mi is, hogy a vetés a rája fekvő hóréteg alatt nemcsak hogy megsemmisitve nincsen, de sőt a hóréteg alatt, mintha csak melegitő bunda volna rajta, meg van védve a fagytól, a lelegeléstől. A nemzeti érzés élt akkor is a magyarok között. A nemzet szive dobogott akkor is, bár lassan, alig hallhatóan. Ugy jellemezhetném a beamterkort, mint az olyan félig fagyott embert, kinek végtagjai már megdermedtek a hidegtől, de kinek szive még dobog, még müködik.

Jött azután a kiegyezés kora: a 67. A félig megfagyott embert bevitték a fütetlen szobába, élesztgetni kezdték, szájába hevitő italokat öntöttek, testét pedig hóval dörzsölgették. Visszajött az élet, elmult a dermedtség és más segitségével megtanult ujra járni, dolgozni. De még nem volt egészséges egészen az a félig megfagyott ember. Tagjaiba belefészkelte magát a rheumás fájdalom, sajgott a keze, lába, ha a rheumája ideje elkövetkezett. Orvoshoz fordult. Orvosa lett: a hazaszeretet. Az beszélt aztán neki olyan szivhez szóló lelkes hangon, hogy kipirult az arca, a szive meg vadul, szilajul kezdte kergetni ereiben a vért, nem érezte már a fájdalmat. Izzadt, melege lett. És a rheuma a belső melegség tüzétől egyre veszteni kezdte hatalmát, amig végre egy szép napon ott hagyta azt az egykor félig megfagyott, majd azután csaknem agyongyötört embert és az immár teljesen egészségessé lett ember nem jajga-

TÁRCA

Ablakomnál.

Ablakomnál állok. Előttem sétálók
Haladnak. Kacagva mondnak bolondságot,
Kacagó köntösben ferditett valót.

Fájdalmat okoz az, annak is, kiről szól,
Annak is, ki hallja... Kacagó ajkakról
Oh! Szebbek volnának az édes dalok!

De ne bölcselkedjünk! Ifju leány s férfi
— Halk szavuk senki, senki meg nem érti —
Haladnak előttem a tömkelegben.

Súgva mondja a nő: Higyjek-e magának?
Ura lesz-e egykor most adott szavának?
Vagy azért szól igy, mert itt van mellettem?"

Nem hallom a választ, s mégis sejtve tudom:
Édes derül, mosolyt látvk az ajkakon...
A férfi szivében ott a szerelem.

A szerelem, mely az éggel is vívni kész,
Hogy övé lehessen az a pár nyi kéz,
Melyről lemondani nem tud sohasem.

S a sélálók után jő egy kopott alak,
Mostan megy el éppen az ablakom alatt...
Félve nézek reá s szivem elszorul.

Örömeink után igy jő a csalódás,
S míg ajkunkon megfagy a kacaj, mosolygás,
Derült, tiszta egünk lassan beborul.

Bévárdy Gyula.

Farsangi történet.

Irta: *Casanova.*

— A Kemenesalja eredeti tárcája. —

A régi költőknek a görög istennők adtak ihletet; az ujaknak a földiek adnak. Nem vagyok költő, hogy az ihlettől gazdag, gyönyörü gondolataim szépen strófákba szedjem és lelki gyönyörrel szolgáljak a szépre vágyó embertársaimnak. Lelkembe zárva maradnak azok örökre, vagy szó alakban suttogom el, a nekem ihletet adó leánykámnak.

Soha sem hittém, hogy valaha horogra kerüljek s nekem, a szabad férfiunak egy yönge nőt teremtés osszon parancsot.

Megtaláltam azt, a mit oly sokan keresnek hiába — boldogságomat. Pedig nem is kerestem. Szabadságomat, függetlenségemet nem akartam feláldozni egy leányért. Elveinket azonban nem magunk, hanem a sors szabályozza s rendszerint eszméink és céljaink ellenkezőjével állunk szemben az élet forgatagában — nem volt más választásom — megadtam magam. Térdet hajtottam Ámorka előtt.

Előre bocsátom, nagyon és sokat szeretek táncolni. Gyakran kell leányok között sürgölődnöm, forgolódnom. A leányoknak e téren van legbővebb alkalmuk a halászat nemes sportjának üzésére. A tánccal járó gyönyör, a zene mámora fogékonynyá teszik az ifju lelkét arra, hogy ne csak a fényes bálteremben legyen alkalma Éva leányát látni, bájos alakját kezével érinteni, hajának bódító illatát szivni; keblének viharos hullámzását hallani, mindezen gyönyöröket a bálternen kivül is szivesen, sőt örömmel végigélvezi Ezekből bátran lehet következtetni, ha egy leányka erősen elhatározza, hogy udvaroltat

Könyvek, lapok, hivatalos nyomtatványok, számlák, falragaszok, üzleti levélpapirok, boritékok, névjegyek, lakodalmi és báli meghivók divatos kiállitásban, a legolcsóbb áron

KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKERESKEDÉS
Közigazg. nyomtatványraktár
Hirlapelőfizetési iroda
Könyv- és lapkiadóhivatal
Iskolai és irodaszer-raktár

Takarékpénztári zárszámadások, üzleti fő és segédkönyvek, gyászjelentések, folyóiratok, szövetkezeti nyomtatványok, eljegyzési tudósitások pontosan és jutányos áron

Dinkgreve Nándor Celldömölk

Bélyegzők hivatalok vagy magánosok részére rézből és ruggyantából megrendelésre jutányos áron készittetnek.

Bélyegzőkhöz állandó festékpárnák és festékek.

Papirkülönlegességek, ügyvédi és kereskedelmi főkönyvek, naplók, segédkönyvek minden alakban és kivitelben.

Iskolai és irodaszerek.

Divatos névjegyek.

Legujabb levélpapirok diszes karton-dobozokban.

Előfizetések az ország vagy a külföld bármely napi, heti szépirodalmi s szaklapjára portómentesen elfogadtatnak.

Hivatalos alaku fehér és szines irodai papirok.

A hetenként megjelenő **KEMENESALJA** vegyes tartalmu lap kiadóhivatala.

Előfizetési ára egy esztendőre 8, fél évre 4, három hóra 2 kor.

Nyomatott Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölk

I. évfolyam Celldömölk, 1905. február 5. 6. szám

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU HETILAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BÉVÁRDY GYULA
Laptulajdonos és kiadó:
DINKGREVE NÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Dinkgreve Nándor könyvnyomdája Celldömölkön; ide intézendők a szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemü pénzilletékek.

A nagy átalakulás.

(b) A föld fordult egyet, reá vetődtek a napsugarak, az elhintett, elvetett magvak kikeltek és most már nőni, növekedni fognak a növények. hogy megteremjék dus, hasznot hozó gyümölcseiket.

Megdobbant a föld, megmozdult az ország, ólmos álmából fel lett riasztva. Mint a megbolygatott méhkas, olyan volt az ország. Azok, a kiknek mézet kellett gyűjteni, hogy élni tudjanak, megmutatták, hogy fullánkjuk is van, mikkel jussaikat meg tudják és meg akarják védeni.

Más kérdés, hogy miként cselekszik most az ország és más kérdés, hogy miként vált lehetségessé a nemzeti érzés felébresztése társadalmi uton. Az első kérdés a politikusoké, azok megfelelnek reá, de a második kérdés a miénk, társadalmi kérdésekkel foglalkozó embereké. Ezzel akarunk mi foglalkozni, ennek megvilágitását tüztük ki most feladatunkul.

A társadalom kis és nagy emberekből áll. A nagyok, a tekintélyesek mellé sorakoznak a kicsinyek és igy létre jönnek az egyes pártbeli emberek, a kik elveikért küzdeni, érvelni akarnak, hogy aztán végül a hazaszeretetben egyesüljenek.

Ime, kedves olvasó, felvetett kérdésünkre megtaláltuk az első feleletet. A nemzeti érzés felébresztésében fő szerepe jutott a hazaszeretetnek A magyar nemzet egy évezred óta lakik e hazában, Egy évezred óta büszkén vallja a magyar: magyar vagyok. Midőn a 48-iki harcok után beamterek voltak a vezetők, a magyar csak titokban vallotta magyarságát. A nemzeti akarat, a szabadság, a függetlenség utáni vágy vastag hóréteggel lett beboritva, hogy a tél, a fagy idejében megsemmisüljön, elmuljon az élet, a magyarok magyarsága. Hasztalan volt. Látjuk mi is, hogy a vetés a rája fekvő hóréteg alatt nemcsak hogy megsemmisitve nincsen, de sőt a hóréteg alatt, mintha csak melegitő bunda volna rajta, meg van védve a fagytól, a lelegeléstől. A nemzeti érzés élt akkor is a magyarok között. A nemzet szive dobogott akkor is, bár lassan, alig hallhatóan. Ugy jellemezhetném a beamterkort, mint az olyan félig fagyott embert, kinek végtagjai már megdermedtek a hidegtől, de kinek szive még dobog, még müködik.

Jött azután a kiegyezés kora: a 67. A félig megfagyott embert bevitték a fütetlen szobába, élesztgetni kezdték, szájába hevitő italokat öntöttek, testét pedig hóval dörzsölgették. Visszajött az élet, elmult a dermedtség és más segitségével megtanult ujra járni, dolgozni. De még nem volt egészséges egészen az a félig megfagyott ember. Tagjaiba belefészkelte magát a rheumás fájdalom, sajgott a keze, lába, ha a rheumája ideje elkövetkezett. Orvoshoz fordult. Orvosa lett: a hazaszeretet. Az beszélt aztán neki olyan szivhez szóló lelkes hangon, hogy kipirult az arca, a szive meg vadul, szilajul kezdte kergetni ereiben a vért, nem érezte már a fájdalmat. Izzadt, melege lett. És a rheuma a belső melegség tüzétől egyre veszteni kezdte hatalmát, amig végre egy szép napon ott hagyta azt az egykor félig megfagyott, majd azután csaknem agyongyötört embert és az immár teljesen egészségessé lett ember nem jajga-

TÁRCA

Ablakomnál.

Ablakomnál állok. Előttem sétálók
Haladnak. Kacagva mondnak bolondságot,
Kacagó köntösben ferditett valót.

Fájdalmat okoz az, annak is, kiről szól,
Annak is, ki hallja... Kacagó ajkakról
Oh! Szebbek volnának az édes dalok!

De ne bölcselkedjünk! Ifju leány s férfi
— Halk szavuk senki, senki meg nem érti —
Haladnak előttem a lömkelegben.

Súgva mondja a nő: Higyjek-e magának?
Ura lesz-e egykor most adott szavának?
Vagy azért szól igy, mert itt van mellettem?"

Nem hallom a választ, s mégis sejtve tudom:
Édes derül, mosolyt látvk az ajkakon...
A férfi szivében ott a szerelem.

A szerelem, mely az éggel is vívni kész,
Hogy övé lehessen az a parányi kéz,
Melyről lemondani nem tud sohasem.

S a sétálók után jő egy kopott alak,
Mostan megyel éppen az ablakom alatt...
Félve nézek reá s szivem elszorul.

Örömeink után igy jő a csalódás,
S míg ajkunkon megfagy a kacaj, mosolygás,
Derült, tiszta egünk lassan beborul.

Bévárdy Gyula.

Farsangi történet.

Irta: *Casanova.*

— A Kemenesalja eredeti tárcája. —

A régi költőknek a görög istennők adtak ihletet; az ujaknak a földiek adnak. Nem vagyok költő, hogy az ihlettől gazdag, gyönyörü gondolataim szépen strófákba szedjem és lelki gyönyörrel szolgáljak a szépre vágyó embertársaimnak. Lelkembe zárva maradnak azok örökre, vagy szó alakban suttogom el, a nekem ihletet adó leánykámnak.

Soha sem hittem, hogy valaha horogra kerüljek s nekem, a szabad férfiunak egy yönge női teremtés osszon parancsot.

Megtaláltam azt, a mit oly sokan keresnek hiába — boldogságomat. Pedig nem is kerestem. Szabadságomat, függetlenségemet nem akartam feláldozni egy leányért. Elveinket azonban nem magunk, hanem a sors szabályozza s rendszerint eszméink és céljaink ellenkezőjével állunk szemben az élet forgatagában — nem volt más választásom — megadtam magam. Térdet hajtottam Ámorka előtt.

Előre bocsátom, nagyon és sokat szeretek táncolni. Gyakran kell leányok között sürgölődnöm, forgolódnom. A leányoknak e téren van legbővebb alkalmuk a halászat nemes sportjának üzésére. A táncczal járó gyönyör, a zene mámora fogékonynyá teszik az ifju lelkét arra, hogy ne csak a fényes bálteremben legyen alkalma Éva leányát látni, bájos alakját kezével érinteni, hajának bódító illatát szivni; keblének viharos hullámzását hallani, mindezen gyönyöröket a bálterme kivül is szivesen, sőt örömmel végigélvezi Ezekből bátran lehet következtetni, ha egy leányka erősen elhatározza, hogy udvároltat

tott utánna, nem hivta vissza, átengedte nagylelkűen azoknak, a kik még a szolgaság bekövetkezését várják beteg testükkel, beteg lelkükkel.

Csodát tett a hazaszeretet. Megdobbant a föld, élni akarunk.

Élni és dolgozni!

Élni édes hazánkért és dolgozni hazánk jóvoltáért.

Az eddigi rendszer mellett sokan honfitársaink közül nem merték kimondani azt, a mi a szivükön fekszik. Sokan nem mertek oly elvek mellé sorakozni, melyek szivükben ütöttek tanyát Egy gép, egy élettelen gép alkatrészei voltak, melyeket önkényüleg igazgattak, irányitottak, működésbe hoztak, meg pihentettek. Ez a korszak letünt. A lidércnyomás alól felszabadult a magyar, hogy tudjon világosan, tisztán látva a haza szabadságáért küzdeni. Más képe van egésze az országnak Boldog, reményekkel téli népek köszöntik most egymást és nem félnek, hogy szavaikért, tetteikért mellőzve, visszaszoritva lesznek; hogy elveikért, tetteikért előmenetelük elé elgördithetlen sziklák lesznek helyezve; hogy elveikért, tetteikért leszidást, pirongatást, szelid nyomást szenvednek elöljáróiktól. Más, egészen más képet mutat az ország, most boldog, megelégedett, mosolygó arcu mindenki, még az is, kinek a tegnapi hatalma ma semmivé lett, foszlányokra tépődött, szakadozott

Nagy ereje van a hazaszeretetnek! Országokat ez ment meg a bukástól, a tönkrejutástól. A szurony csak hideg vaseszköz, mellyel csak fásultan, parancsszóra hallgatva bánik a lelkesülni nem tudó; az országot ily szuronyokkal megvédeni nem lehet. De ha hazáját szerető, hazája ügyét védő emberek kezébe adják, az a szurony egy-egy villanással, egy-egy mozdulattal lelkes lénnyé válik, a mely mint Isten ostora csap le az ellenségre, a haza ellenségére. A hazát csak ily hazafiakkal lehet megvédeni, Kalapot emelek mindenkor hazánk tanitósága előtt, a kik a még gyermeknek a hazaszeretetet tanitják. Áldásos működésük megteremte a maga gyümölcsét, mikor oly polgárokat, hazafiakat neveltek, a kikre a haza mindig és mindenkor számithat. De kalapot emelek az anyák előtt is, a kik gyermekeiknek hazafias érzelmeit növelik, serkentik; a kik lelkesitő szavaikkal kitartó hazafiui szeretetre ösztönzik gyermekeiket

De nemcsak a hazaszeretet volt csupán az ok, a miért a nemzeti érzésünk fel lett ébresztve. Szereti a legegyszerübb polgárember is a hazáját, ő is elmondja: „Vagyok olyan magyar ember, mint az ur és lenézem azt, aki az én magyar érzésemben kételkedik.“ De mi haszna állitja azt, ha nem tud semmit a világ folyásáról, ha ott tart még, hogy a magyarnak az „adózunk, nem adózunk“ elvért kell leszavaznia; ha nem tudja, hogy mily áramlatok lüktetnek a nemzet szerveiben és mik azok, a mik ellene küzdeni akarnak és tudatlanságában nem tudja, mit cselekedjék, melyik párthoz csatlakozzék.

Ezen nem segit az előszó csupán, hiszen 2—3 ezer embernek a lelkesedni tudó ember sem képes elmondani mindent, a mi a világban történik. Más tanitó jött a nép közé, az irás, a betü: a sajtó. A nagy nemzeti átalakulásunk ban — mert mostani életünk a fordul pontra jutott — az az igénytelen kra czáros ujság játszotta a főszerepet. A olvashatta még a legszegényebb emb is, hiszen analfabéta kevés van Magya országon. Szinte elképzelem, hogy pásztorember legelésző nyája melle hogy heveredett le subájára, mint vet elő a krajczáros ujságot, mint merült annak olvasásába, el is feledkezve ny járól teljesen; avagy a félreeső falva ban mint jöttek össze az emberek; mi hallgatták áhitattal, mikor valaki közül a nagy politikai harcokat olvasta: sajtó — a hazaszeretet ezen felébres tője — találja meg az utat továbbra a sziveinkhez, — mi pedig — magy rok! — szeressük hazánkat és ha kel adjuk neki mindenünket: életünket vérünket.

A magyarok Istene őrködjék h zánk felett!

Gorkij Maxim, Jókai.

(b) Az egyes országok előrehaladot ságát, műveltségét az irók is előbb juttatják. Voltaire, Dumas, Schakespear Főthe, Schiller, Petőfi, Arany egy-e fejezet a nemzetek történetében. A h talmas, geniális elmék munkái évezr dekre meg fognak maradni, hogy nyo dokukban ujra és ismét ujabb és ujab lángelmék lépjenek, kik tudásukka alkotni tudó arejükkel vezessék a tá sadalmat. Gorkij Maxim az oroszo világszerte hires irója börtönben ü Megrendül a sziv, elnémul a hang, mikor e hirt olvassa az ember. I

---

magának, nem kerül nagy fáradságába egy ilyen kis ártatlan mulatság megszerzése.

*

Van egy jó barátom Györkös Laci és van egy fitos orru, aranyszőke haju, ennivaló leánytestvére: Paula. Otthon csak Palinak hivják. Báli meghivót kaptam tőlük, majdnem fenyegető hangu levél kiséretében, melyet Palika is aláirt. A fenyegetés a meg nem jelenés következményeire vonatkozott.

Palika ugy fogadott, mint legrégibb ismerősét. Mással nem törődött, folyton velem foglalkozott és csak velem akart táncolni. Reggelfelé a legbizalmasabb barátok lettünk s fáradhatatlanul azon törte eszét, mivel akadályozhatná meg elutazásom, hogy minél tovább együtt lehessünk.

Indítványai közül egyiket sem fogadhattam el, másnapra otthon kellett lennem a mi bálunkon. Onnan nem volt szabad hiányoznom, elvállaltam a második négyes rendezését.

A bucsuzás pillanatában könnyek gyültek szép kék szemeibe s a »sokszor r[illegible] gondoljon«-nak, »irjon án[illegible]«-nak se vége, se hossza nem volt. Mindent megigértem.

Egy levelet adott Palika. Csikvándy Erzsikének volt megcimezve, Palika osztálytársának, legjobb barátnőjének, a ki ott leend a mi bálunkon. A levél tartalma titok volt előttem. Palika le is pecsételte, mert mint mondotta, tartalmát sohasem szabad megtudnom.

Gyorsvonatom zakatolásába, dübörgésébe belevegyült Palikával lejtett tánczene fenséges motivuma. A tegnap átélt gyönyörü percek illuziói még élénken éltek lelkemben s ezekkel a kellemes érzésekkel telten tértem meg szükebb hazám falai közé.

Estére kelve az idő, ismét felcsendült a táncra hivó zene és én — sorompóba léptem.

Régi szokásunkhoz hiven, táncoltam minden szemre való leánnyal. Csak egyhez nem volt könnyü hozzájutnom: a szép Erzsikéhez. Ő mindig le volt foglalva. Ő volt a bál attrakciója, mindenki vele óhajtott táncolni.

Az első négyes alatt átadtam Palika levelét, a melyet nagy érdeklődéssel olvasott el. Arckifejezése elárulta, a levélben róla van szó. Palika levele szabad utat engede Erzsikéhez.

Vigan röpültünk a táncteremben, mi den szem rajtunk csüngött. Hallottuk a me jegyzéseket, hogy olyen szépen, mint ketten, még nem láttak táncolni. S ez a lá a ki mindenkivel félvállról beszélt, gőgös, bizakodott volt szépsége tudatában — hozzá simult, hosszasan rajtam felejtette mély tü fekete szemeit és megszólalt eddig néma ajak

— A többi számot Önnel kívánom tá colni. Csak akkor érzem igazán a tánc rejlő gyönyört, ha maga röpit tova a tánco seregében. Egyedül Ön tud táncolni. A kik eddig táncoltam, azok esetlenek: botlan bukdácsolnak. Mulatni akarok, nem pe agyon kinoztatni magam s mulatni cs akkor tudok, ha karjaink egymásába vann fűzve, ha más nem visz táncba. Ugy-e Pali is szeretett Önnel tnncolni?

— Nagyon. Alig akart elengedni. Pezs szilaj [illegible] a tánccal tudja lecsillapit s ha velem táncolt, boldogsága határtalan vo

szinte hihetetlenül kérdi az ember: Gorkij Maxim? Az lehetetlen.

— Pedig igy van. Gorkij Maxim börtönben ül, mert szavát a szabadságért emelte. Az orosz pedig az ily kisérletnél nem ismer tréfát. Rögtön kész a felelettel és ezek: a kancsuka, a börtön, a számüzetés, a kényszermunka. És a mit elhatároz a muszka, azon nem segithet más, csak egyedül a halál. A müvelt nyugat azonban, a mely Gorkij Maxim lángelméje alkotásait ismeri, a vad könyörtelenség helyett bámulattal, csodálattal ván altelve az iró iránt. Eredménye ennek máris van: az olasz képviselők között mozgalom indult meg, hogy kérvényt nyujtsanak a minden oroszok cárjához, hogy Gorkij Maximnak kegyelmezzen meg; a tudnmány, az irobalom ezen egyik óriását ne pusztitsa el; ne az embert nézze benne, de a tehetséget, a világhódító elmét. Ugyancsak ily irányban indult meg egy mozgalom nálunk Magyarországon is Gorkij Maxim érdekében.

A magyar sajtó mozdult meg. Az »Otthon« irók és hirlapirók köre Rákosi Jenő inditványára kérvényt nyujtanak át a bécsi orosznagykövetnek, de hogy leti fáradozásaiknak eredménye, bizonyitja a távirat, mely elmondja, hogy: Gorkij Maximot tegnap szabadon bocsátották.

Hazánk egén is vult nemrég egy fényes, világitó csillag: Jókai. A bámulatos képzettségü tudós, a ragyogó meseszöő, a társadalmi eseményeket élethűen leirni tudó nagy mester nincs már köztünk. De szivünk mélyén él az emlék, bár lelkünkben ott van a gondolat, hogy: Volt egy Jókainк, de ki tudja lesz-e valaha még.

Maga a név: Jókai, egy fogalmat fejez ki és e fogalomban benne van az iró, a művész, a hazafi.

Nagy Jókainк sirja fölött nincs emlékoszlop, országunk szivében nincsen neki ércbe öntött emlékszobor.

Nem a kormány, de a társadalom köréből indult ki a mozgalom, hogy mindkettő meglegyen.

Szobrot Jókainak!

Siremléket sirja fölé!

A sajtók hozzák már az adakozásra hivó felszólitásokat, álljunk mi is az adakozók sorába; városunk lelkes hölgyei vegyék kezükbe e hazafias ügyet, legyünk mi is elsők az elsők között, megáld azért oennünket az Isten, a magyarok Istene.

Ércbe öntött szobrot Jókainak!

Siremléket sirja fölé!

A községi pótadók.

Az adók nagysága és a jól müködő adóprés nem Achilles sarka a mi társadalmunknak. Baj van mindenütt elég s szerencsétlenségünkre mi sem maradtunk nélküle. Az adót azonban kénytelen kelletlen megszoktuk valahogy, mert adónak kell lenni. Állam nélküle nem állhat. Ez talán az összes »muszájok« között a legkeservesebb. Adót senki sem fizet szivesen, mert az adó sohasem cseppen, — ellenben mindig csurran, még pedig örömmel. De van az adónak egy faja, a pótadó, a melysok helyütt valósággal áradattá teszi az ugy sem csermely terjedelmü adót. Közös baja ez mindenkinek.

A csodálkozás és az irigység egy nemével olvassuk tehát a pénzügyminiszteri statisztika alapján készült összeirást, a melyben szerepel egy bizonyos Mecenzéf nevü kisközség, a hol a pótadó nemceak hogy 0 %, hanem az egyénekre nézve valósággal minus. A községi jövedelmekből fizetik ugyanis bizonyos arányban az egyesek adóját is. A Mecenzéf-beliek igy áldás a községi pótadó, a mely nemcsak hogy nincs, de még jövedelem is. Azonban, sajnos, mi csak egy Mecenzéffel birunk. Ez az egy kivétel pedig nem az egész társadalmunkkal egyező. Ellenkezőleg, tulontul bőviben vagyunk az oly községeknek, a mely Mecenzéf községnek szélsőségig vitele a másik irányban.

Az átlagos számitás szerint az adónak 33 %-a teszi a közönséges pótadót. Az egyenes adóhoz tehát annak még egyharmada járul. Sőt szerencse, a hol ennyi, mert bővivel vannak oly városok, a hol ez jóval több. Ime egy kis szemelvény a városok pótadójáról:

Kecskeméten 15%-ót, Bélabánya, Pozsony, Selmecbánya és Temesvár városokban 30 %-ot tesz ki a pótadó. Nagyvárad 37, Debrecen 38, Szabadka 39, Kassa 41, Pécs 47, Arad, Kolozsvár 49, Marosvásárhely, Szeged, Zombor 50, Bala 53, Székesfehérvár, Győr 55, Sopron 65, Hódmezővásárhely 67, Ujyidék 70, Versec 74, Komárom 85, Szatmárnémeti 88, Pancsova 90 %-kal szerepel a listán. Ijesztő számok ezek. Pedig a kisebb községek ezekből ki vannak véve. Igaz ugyan, hogy átlagos számitásban a kis- és nagyközségek pótadója jelentékenyebben kisebb, de a kis és nagyközségek aránya roppant változó. Mecenzéftől egészen a hihetetlen Kravoláig, ahol a pótadó 372 %. Ez pedig éppen a kis- és amugy is nehezen tengődő egzisztenciákat sujtja. A rendezett tanácsu városoknál is horribilis az arány. 48·6%.

— No lám, hogy most egy kicsit megdicsértem táncát, már is elbizakodott. Vagy mindenhol ilyen sikert arat, a hol megjelenik a leányok mind Önnel kivánnak táncolni?

— Ugz van és ezt nem tulzásból mondom. S mégis milyen különös, még egy leánynyai sem foglalkoztam más irányban; eddig csak táncoltam velük.

— És a jövőben?

— Még nem tudom.

— Hát Palika?

— Azzal is csak táncoltam.

— Különös ember.

Jó sorsom, mig Erzsikével itt a bálteremben össze nem hozott, a leányokkal szemben a passziv rezistencia magas trónusán ültem, de Erzsike leszállitott onnan a magasból. Valami szokatlan, eddig ismeretlen érzés előszelét éreztem lelkemben fujdogálni.

A gyakori együttlét megteremtette lelki rokonságunkat, a mi egy-két hónap mulva a legideálisabb szerelemmé nőtte ki magát.

Erzsike oly szép, mint az először nyiló ózsató, ez is akkor nyitja legpompásabb virágait, leánykám is most pompázik az ifjuság legszebb virágaival. Illata elkábit. Vágyódom utánna, hogy attól mindennap részeg lehessek. Örömkönnyemmel öntözöm — üdeségét örökre megtartani: a hervadástól megóvni.

Csak most tudom megérteni ama férfiakat, a kik egy leányért sokszor hihetetlen dolgokat müvelnek, ledönthetetlennek látszó gátokon törik magukat keresztül azért, mert ő, szivének — lelkének ura és parancsolója ugy kivánja. A meddig hiányzott lelkemből a szerelem édes érzete, nevettem az ilyen férfiakon én — a szabad ember. De a mióta birom az emberiség ezen édes titkát, beléptem azon emberek táborába, a kik szivesen vállalkoznak a nő agyában fogamzott problemák megoldására . . .

Lelkem hűdegségét, tompéltságát, jóleső meleg érzés járja át. A mint földünk sarkait megkoszoruzó jégkolosszusok is engednek néha napunk magas hőfokának, ugy az én szivemet beburkoló jégpáncélnak is volt rianása — mikor először megláttam Erzsikét.

Örömöm határtalan, hogy e szép lányt magaménak mondhatom.

*

— Kedves Erzsikém!

Bárlangi Edét figyelmedbe ajánlom Kitünő táncos, jó mulató fiu. Édes emlékü órákat töltöttünk együtt, kivánom — te is oly nagyszerüen mulass vele, mint én. De azért meg ne tartsd ám magadnak!

Palika.

Palika ezt a levelet küldte tőlem Erzsikének s mi, egy kicsit későn válaszoltunk rá ilyenformán:

Édes Palika!

Köszönjük a szives figyelmeztetést. Pompásan mulatunk — sokszor gondolunk rád. Áldjuk azt a percet, a melyben tollat vettél kezedbe — megirni leveled. Ezzel vetetted meg boldogságunk alapját — te adtad meg az inicialivát. Fogadd érte két egymásért lángoló szív hálás köszönetét.

Erzsi és Ede.

Ha mindezek okát keressük, a mandáseli labirini utvesztőibe tévedünk, mert annyi a fennálló hiba, a társadalmi baj, téves és rossz gazgasági intézkedés, hogy egyhamar nehéz Ariadne fonalára akadni. Kétségtelen azonban, hogy az egész adórendszer alapos és gyökeres reformra szorul, különösen pedig a községi pótadórendszer.

Tagadhatatlan, hogy a nagyközség, rendezett tanácsu és törvényhatósági joggal felruházott városok fokozottabb igényekkel birnak, a mi viszont több kiadással is jár. Másrészről azonban az is kétségbevonhatatlan, hogy a legtöbb város helytelen és káros gazdasági politikát folytat. Az intenziv, belterjes gazdálkodást nem elég szakszerüen végezik. A célszerüség és a reális követelményeinek sokszor nem felelnek meg. Ilyenformán aztán felette káros hatással vannak a város egész lakosságának, vagy annak nagyobb részének anyagi fejlődésére. Vannak városok, a melyeknek fejlődése számos lakosának tönkrejutása árán indult és nyert befejezést, holott az elkerülhető lett volna. Káros ez a tulságos adókivetés a városok lakóira, a városra magára is, a kisközségekben meg éppen pusztitó. Nem nagy fantázia kell hozzá, hogy az ember a kivándorlással és ennek sok más szomoru fajával hozza kapcsolatba. A községi pótadórendszer mai állapotával következményeiben kimondhatatlanul káros s jóllehet, a bajt felismerték már régen, történt is intézkedés érdekében csaknem egy évtizeddel ezelőtt, a terv azonban még mindig a kezdetlegesség stádiumában van.

HIREK.

Közgyülés. A Kemenenesaljai Közgazdasági Hitelbank — székhely Celldömölk — folyó hó 2-án tartotta XI. évi rendes közgyülését.

A közigazgatási biróság rabjai a járásbiróság börtönében lesznek ezután. A közigazgatási biróság börtöne meg fog szünni. Ily értelmü határozatot hoztak a mult vármegyei közgyülés alkalmával és e határozat már a miniszteriumnál van jóváhagyás végett.

Január 31. A vadászoknak ez volt az utolsó napjuk a mult vadászati szezonban, midőn szenvedélyüknek hódolhattak. A délelőtt enyhe, derült volt, délután egy kissé elromlott az idő: esett az eső, de ez nem riasztotta szét a vadászokat. Ropogott a fegyver, hullottak a nyulak. Fürtön Raffel Mihálynál, valamint Károlyi Antalnál. Intán a gércei hercegi uradalomban volt az utolsó nap vadászat. Az eredmény mindhárom helyen olyan gyenge, hogy számokat nem is emlitünk. A nap leáldozott, az éjszaka elkövetkezett... egyszerre éjféli 12 órát jelzett az idő és ha feltevésünkben nem csalódunk, a nyulak örömükben bált rendeztek. A beszámoló késik, tudósitónk, ugy látszik, kacenjammeres.

A dalárdisták hangversennyel egybekötött táncmulatsága — mint halljuk, márc. 4-én lesz. Oly jól esett hallanunk e hirt. — Dalárdistáink hangversenye iránt a multban is oly nagy volt az érdeklődés, hogy fáradozásuk mindig igen nagyszámu közönség jelenlétében nyerte el a megérdemelt babért; a szünni nem akaró tapsokat. Fesztelen, kedélyes hangulatban töltöttük dalárdistáink körében a mulatság estéjét mindig, bizonyára e bál után is elmondhatjuk majd ezt. — Előre is sikert kivánunk dalárdistáinknak és azok érdemes vezetőinek.

Biróválasztás. Szentpéteren Guary Leo szolgabiró e hó 1-én ejtette meg a biróválasztást. Megválasztották Kovács Vincét.

Feledékenység. Némely ember, hogy mennyire feledékeny, bizonyitja az alábbi hirünk. Vadászy Pál izsákfai kocsmárostól valaki a multkori verekedés alkalmával elemelt egy széket. Ez a valaki Deé Károly volt, a kinek a lakásán meg is találták a széket. Mentségül Deé azt mondta, hogy a széket a verekedésnél felejtette magánál. Valószinübb azonban az, hogy Deé Károly azzal a székkel oly nagy barátságot kötött, hogy még hazáig is elkisértette magát vele és mert a szék egyedül félt hazamenni, ő meg restelt kisérgetni valamit, tehát — mivel ugyis jó barátok lettek — szállást adott neki. A lakóját azonban mert nem jelentette be, kihágást követett el és ezért le kell majd vezekelnie.

Eljegyzés. Steiner József Jánosházáról eljegyezte Fritz Nelli kisasszonyt Körmendről.

Meghivás. A Kemenesaljai Takarékpénztár részvénytársaság t. részvényesei 1905. évi február hó 11-én délután 2 órakor Celldömölkön a takarékpénztár saját házában levő üzlethelyiségében tartandó XV évi rendes közgyülésére tisztelettel meghivatnak. Napirend: 1. Elési elnök s 3 jegyzőkönyvhitelesitő választása. 2. Az igazgatósági és felügyelő bizottsági jelentések tárgyalása. 3. Az 1904 évre vonatkozó számadások, mérleg, előterjesztése, nyeremény felosztás és a felmentvény megadása. 4. Társasági elnök választása egy évre. 5. Az igazgatósági elnök s 3—10 igazgatósági tag választása. 6. A felügyelő bizottság megválasztása 1 évre.

A részeg atyafiak. Két szőllősi ember mulatott 2-án a dömölki kocsmában. Jól be is szeszeltek a bevett jóktól, de mikor fizetésre került volna a sor, megugrottak. Versenyfutás következett ezután. Elöl szőllősiek, utánnok a fizető pincér. Itt Cellben végre beérték egymást. Lárma, veszekedés lett ekkor és a dulakodás hevében az egyik szőllősi embernek a fejéről leröpült a kalap. A pincér felkapta azt és egyéb híján magával vitte. A tető nélkül maradt ember ezek után kalapos üzlet után kezdett kérdezősködni. A szolgabiróság előtt állt a börtönőr, és elhitette vele, hogy ott van a kalapos üzlete. Be is vezette őket... a börtönbe. Fordult a kulcs és a két részeg ott bent gondolkodott sokáig a világ forgandósága felet. Ha ugyan részeg állapotjuk megedte.

Tűz. Szergényben tüz volt kedden, mely alkalommal 5 ház égett le a megfelelő melléklhelyiségekkel. Szerdán volt kinn a helyszinén a vizsgálat.

A T. E. V. V. E. bálja, a mely f. hó 25-én lesz, a napokban küldik szét a meghivókat. A bál iránt városunkban és a környéken rendkivül nagy már most is az érdeklődés. A fényes mulatság hisszük, hogy várakozáson felül fog sikerülni.

Csőd. Hoffmann Samu helybeli vegyeskereskedő a szombathelyi kir. törvényszéknél bejelentette fizetésképtelenségét. A csődtömeggondnok dr. Schleiffer szombathelyi ügyvéd helyettes csődtömeggondnok pedig dr. Brunner Ferenc lettek. Hoffmann Samu mint szódás tovább is folytatja iparát, a mennyiben az nem az ő nevén áll és igy a csődtömeghez nem tartozik, dacára, hogy le van ezidőszerint foglalva. A feloldás iránti kérvényt tegnap szerkesztették meg a részvényesek.

Felülfizetések. A celldömölki kath. legényegyletnek f. év január 21-én tartott mulatságára a már kimutatott összegen kivül még felülfizetni szivesked tek: Gefin Lajos dr., Mészáros János, özv. Horváthné 2—2 K. Magyar György, Horváth Mihály 1—1 K. Weisz Kálmán, Tóth Sándor esperes (Hetre) Schütz Gyula 3—3 K. Ezen felülfizetésekért és kegyes adományokért köszönetet mond az elnökség.

A cukor. Mi édes? — A cukor. Mi édesebb a cukornál? — A lopott cukor. Vince Imre, Markus József és Szabó Sándor pápóci suhancok is e véleményen voltak és hogy meggyőződést szerezzenek e véleményükről, 20-ikán este Horváth Teréz pápóci szatócs üzlete ablakán a vasrudat kifeszitették és nem is keveset, de egy egész süveg cukrot elemeltek kóstolós céljából. Testvéri osztozkodás után tömték magukba a cukrot, mint a hizó ludba a kukoricát. — De tudnivelő dolog, hogy az édesre keserü következik. Keserü volt például Vince Imrének a másnap, a midőn szemrehányásokat kellett hallania meglopott Horváth Teréz leányától, Erzsitől. A szemrehányás — hogy őszinték legyünk — szivére talált Vincének, nyargalt is cinkosaihoz, összeadták a süveg cukor árát, Hoffmann Mór pápóci kereskedőnél vettek egy süveg cukrot és igy felékesitve elindultak a falu kacaja között a meglopott üzletéhez. A mint értesültünk, az ügyük szabásukkal nem nyert befejezést.

Tüzeset. Pápócon 25-én kigyulladt Horváth Lajos és Domonkos szalmával fedett háza és teljesen leégett. A kár 800 forint és 700 forintig biztositva volt. A tüzet a rosszul elhanyagolt fakémény okozta, mert e szikrák gyulladt ki a fütés által okozott melegtől a szalma.

Orgazda. A ki lop valamely tárgyat azt értékesiteni is akarja. A lopott dolgot persze csak a felárat kapja az illető, de igy is megvan a haszna neki is, az orgazdának is, Vajda Anna és Kolompár Mili cigánynők most a kóterban tünődnek a lopott dolog és az orgazda közötti összefüggésről. Mindenesetre érdekes lehet okoskodásuk és hasznos is tudná venni Rothschild Pálné szül. Fleuer Anna sághi kocsmárosnő, mint a kinél a lopott jószágokat: ez esetben Süle Vendelné és Kocor Márton 3, Torma Kálmán, Kovács Mihály és Vörös Mihály 1—1 tyukját az udvarban zárva megtalálták.

A Korona ablakai. Ha idegen ember érkezik városunkba, megáll a város közepén és körülnéz és mint Kárthágó romjain a harcos, csak annyit mond, midőn a Korona vendéglőt nézegeti: »Nincs itt más, csak pusztulás és enyészet.« A Korona vendéglő tényleg siralmas látványt nyujt. Minden ablakszárnyon legalább 3 ablaktábla van kitörve. Ugy néz ki a vendéglő, mint egy elátkozott, elhagyatott kastély, nem pedig mint vendéglő. — És ez egyrészt a Korona bérlőjének: Mészáros Jánosnak okoz kárt, mert ki megy egy csunya kinézésü vendéglőbe, ha szebb is akad; másrészt pedig csúfitja a várost. Városunk központján oly sok szép ház van: Ott van a Pickféle ház, a Gáyer ház, a járásbirósági épület, a Berzsenyi ház, a Bisitzky ház és végül a kéttornyu templom és mégis nem mutatnak csak semmit, szépségöket feledi az ember, ha a Koronára néz. A tulajdonos, ugy látszik, spórol, költekezni nem akar. De már engedjen meg László uram, ha már nem is tekint bérlője jogos érdekére, tekintsen legalább városa szépitésére. Az ide való emberek ugyis gunyt üznek már házából és nevetve számlálják a kitört ablakokat, fogadást ajánlva, hogy 60 ablaktábla is van kitörve a házán. Ne sajnálja azt a 20 forintot, csináltassa meg az ablakokat, hogy legalább a városunkban összejövő sok vidéki ne szólja le a házát.

Rossz szomszéd. A rossz szomszéd: Istencsapás. A jó szomszéd: Istenáldás. Rosman Antal kecskédi birónak csak az előbbi jutott. Nem az első szomszédjáról, de a második szomszédjáról: Idősbb Varga Jánosról van szó. Ez a biróval a választás napján összeveszett véle Tischler kocsmájában. Szó szót követett és a vége természetesen nagy fenyegetődzés lett. A fenyegetődzés eredménye azután Rosman Antal házánál tört ablakok és bezuzott ablakráma lett. A hős romboló tettét beismerte.

Verekedés. Mult számunkban megemlékeztünk arról, hogy ismeretlen tettes Farkas Gyula izsákfai lakos házát felgyujtotta és hogy az le is égett. — A tüzeset előtti események sem érdektelenek. Vadászy Pál izsákfai kocsmárosnál mulattak többen. Köztük a Farkas testvérek és Kocsis Sándor. Ezek összevesztek, mire Kocsis poharat vágott az egyik Farkas testvér; Gyula fejéhez, sőt utána ki is dobta azt a kocsmából. Farkas Gyula sem volt rest, nekiment Kocsis Sándornak és a testvére segitségével — a már ekkorra elsötétitett kocsmahelyiségben — ugy elverte Kocsist, mint a kétfeneků dobot. — Röviddel e tény után történt a tüz, de hogy ennek nem Kocsis Sándor volt a mestere, bizonyitja, hogy ágyban feküdt akkor és ezen alibijére tanui is vannak. — A titok kipuhatolása mindenesetre igen érdekfeszitő és talán be is számolhatunk majd annak idején vele.

Consum pincérek részvénytársasága. A pincérek évek során át ki voltak téve a legnagyobb kizsákmányolásnak azoknál a szereknél, melyeknek beszerzése a kávéházak és vendéglők vendégeinek kiszolgálásánál reájuk tartozik. A sok kizsákmányolás végre is felkeltette a pincérekben az összetartozás érzését és eggyé forrva megalakitották egy pénzintézet támogatásával egyelőre 50,000 K. alaptőkével a maguk részvénytársaságát. Igy jött létre a Consum pincérek részvénytársasága A részvénytársaság megkezte üzemét elsősorban a szivarszipkák nagybani gyártásával. E téren már oly nagy drágaság volt, hogy a pincér 100 közönséges szipkáért 1 K 50 fillért fizetett, ma igen szép kivitelü szipkát százával egy koronáért kap bárki a Consum pincérek r. t.-tól. Hogy lehet ez? Ugy, hogy eddig az élelmes külföld összevásárolta az országban az összes tollakat, azokat kivitték, szipkákat csináltak belőle és ugy hozták vissza az országba. Most pedig a Consum pincérek részvénytársasága mindenütt összeveszi a tollakat, nincs az a kicsiny, nincs az a nagy mennyiség, a mit meg nem venne s a saját gyárában maga csinálja a szivarszipkákat Érdekes megtekinteni a társaság telepét. A központi iroda Teréz körut 4 sz. alatt van, a raktártelep Kertész utca 46, a gyár Kertész utca 48 szám alatt létezik. 70—100 munkás dolgozik itt átlag, egy része vágja a tollat, a másik része mossa, a harmadik száritja, a negyedik égeti, az ötödik csoport a papirmunkákat végzi, a hatodik dobozokat gyárt, a hetedik a másnemü munkákat végzi és igy tovább. A pincérek tehát itt számos családnak adnak állandó kenyeret és izmositják a hazai ipart. A fővárosi rendeléseket a pincérek részvénytársasága saját lovaival és kocsiján röpiti széjjel, mig a vidéki megrendeléseknek még az nap posta utján tesz eleget. A Consum pincérek részvénytársaságánál egyelőre a következő tárgyak kaphatók: szivarszipkák (egyes alkalmakra névvel kép pel, vagy rajzzal ellátott külömböző szivarszipkák) billiárd és irókréták, dákóbőrök, szivacsok, fogvájók, gyufa, szivar, dohány és pénztárcák, bőrövtáskák, irótáblák, pincéringek, és pincérnyakkendők, levélpapirok, mindennemü ostyák, és sütemények stb. Minden tisztességes vendéglős, kávés, kaszinógazda, vagy clubgondnoknak erkölcsi kötelességének kell tartani ugy a hazai ipart, mint a nehéz sorsukkal bátran küzdő pincérek, tehát a kisemberek érdekében, hogy minden ily irányu szükségletét a Consum pincérek részvénytársaságánál szerezze be, hol a legolcsóbb árért, a legjobbat kapja. Kérje mindenki a társaság most megjelent diszes képes nagy árjegyzékét. melyet minden érdeklődőnek ingyen küld meg a Consum pincérek részvénytársasága (Budapest, VIII. Kertész utca 46. Vidéki képviselők kerestetnek.

—

Az általánosan elősmert **Osers és Bauer**-cégnek mai lapszámunkban megjelent hirdetésére ez uton is felhivjuk olvasóközönségünk figyelmét.

Első bálon.

Ragyogó terembe
Lépett a kis leány,
S ugy hitte, a mit lát,
Csak egy szép látomány.
Táncra perdült,
Szava csendült,
S a forró légen át
Várta a szív szavát.

Bohó lány! A bálra
Múlatni jöttek el
S csak játsznak könnyedén
Hinni kész szivedbel.
Vágyó lelked,
Látom, szenved,
Szivedben nincs már hit,
Megcsaltak álmaid.

Aliquis.

NYILTTÉR.

Huss Gyula az ő maszlagos lapjának, a Kemenesvidéknek mult vasárnapi számában egy minősithetetlen hangu és minden alap nélkül való támadást közölt ellenem.

Nem a legelső eset volt ez.

Azelőtt két héttel már egyik szerkesztői üzenetét rám célozta. Nem akartam hirlapilag verni vissza a pimaszkodását, nem tartottam érdemesnek arra. Szándékom volt személyesen meginteni és figyelmeztetni, hogy ne irjon rólam semmit a lapjába, mert én azért tőle nem tollal, de más uton vennék magamnak elégtételt. — Megkiséreltem a találkozást vele három izben, de mindannyiszor gyáva módon megszökött előlem.

Most ismét, mondom, alaptalanul ront nekem, mert azt a szerkesztői üzenetet, a mely förmedvényének a csirája volt, nem én, hanem a »Kemenesalja« kiadó tulajdonosa és társszerkesztője közölte a lapban, a mit Huss igen jól tudott.

Nem célom az ellentétek kiélesitése és ezért nem is ütöm Huss Gyulát mindaddig, mig hallgatni fog rólam, de hirlapi veszekedést azután sem folytatok vele, mert nem állhatok szóba a nyilvánosság előtt olyan emberrel, a kinek mindig ott jár a nyelve, a hol a gyepmesternek a meritő kanala.

Dixi et salvavi animam meam.

Celldömölk, 1905. február 4.

Kálmán J. Sándor.

CSARNOK

A mai társadalom typusai.

Leirja: *Ali.*

II.

A tanult leány.

Két szemöldöke közt egy vékonyka ránc, kissé sápadt arc s keserves mosoly jellemzik a tanult leányt. Elvégezte a tanitónőképzőt vagy a felsőbb leányiskolát, megtanult 2—3 nyelven olvasni, elolvasott nehány naturalista irót s kifogástalanul lejti a bostont. A társaságban magának vindikálja a vezető szerepet, de a társalgást olyan mederbe tereli, hol mi, kisvárosiak, paraszti eszünkkel bizony megfeneklünk s minthogy az ő magas szellemét követni nem tudjuk, — mindnyájan elismerjük, hogy okos leány. — Képzelődésének ezzel természetesen tápot nyujtunk s csoda-e, ha a tanult leány szánalmas mosolylyal néz el fejünk felett. Előtte a férfi az akadémikusnál kezdődik s hogy agyonüsd magad fiatal barátom, ejtsd ki csak Byron nevét Bironnak.

Nagy a szánakozása felettünk, tanulatlan fiatalemberek felett, de százszorta jobban lenézi a hasonkorú leányt, ki szinét se látta semmiféle felsőbb leányiskolának, — azt se tudja, mi fán terem Byron s a legelső vilmosbajszu fiatal urnak odaadja szivét-kezét s egész életét a főzőkanalak társaságában tölti.

Ha a tanult leány abban a jámbor vilmosbajszu urban üres fejü, romlott szivü seladont lát, a kiről azt hiszi, hogy ismeri teljesen a nagy tudósok bölcseleti könyvéből. Egy váznak képzeli a férfinemet, a melyik önzéssel, hibákkal, fogyatkozással bőven meg van áldva: a kinek minden szava, minden tette csak nagyzolás, nagyképüsködés, hogy célját elérhesse.

Az okos leány fölénnyel tekint le a férfinemre és azt hiszi magáról, hogy annyi bölcseleti könyvek elolvasása után az ugynevezett érzésekről, szerelemről alkotott vélemények mind semmisek, hazugok, mert érzés, szerelem nincs, csak okoskodás. Hidégnek, közönyösnek tünteti fel tehát magát, de mikor jő egy férfi, a ki szines, tarka szavakkal szól hozzá, eltünik bölcselete, mint a délibáb a szél lebbenésére és az előbbi hideg, közönyös okos leányból egy betegesen sentimentális leány lesz. Férjhez megy. Elkövetí a régebben ostobaságnak mondott dolgot.

Hát az igaz, hogy gyermekei 3—4 éves korukban három nyelvet is fognak érteni, meg meg tudják különböztetni az illiket a nem illiktől, de a szegény férj, ki a *kozmás ételek* mártirja lesz, — másodszor inkább a konyhából, mint a könyvtárból nősülne meg.

KÖZGAZDASÁG.

Igazgatósági jelentés.

Közöljük a celldömölki Kemenesaljai Takarékpénztár részv. társ. mult évi eredményéről szóló igazgatósági jelentését a következőkben:

Midőn intézetünknek a lefolyt 1904. évről szóló 15. évi, a felügyelő bizottság által is megvizsgált zárszámadását, valamint a felügyelő bizottság jelentését is bemutatni szerencsénk van, tisztelettel kérjük a t. közgyűlést, hogy az előterjesztett számadásokat és mérleget, mégis a tiszta jövedelem felosztására vonatkozó javaslatunkat tárgyalás alá venni kegyeskedjék.

Mielőtt a zárszámadás részleteivel foglalkoznánk, szomorú kötelességünknek tartjuk a tisztelt közgyűlés előtt felemliteni azt a körülményt, hogy Udvary Jenő, igazgatóságunk egyik szeretett és buzgó tagja a mult év folyamán Szombathelyen elhalálozott.

A megboldogult haláláról igazgatóságunk gyászjelentést adott ki, ravatalára koszorút helyeztetett, részvétét jegyzőkönyvben örökítette meg, s annak kivonatát a gyászoló családnak is megküldötte.

Áttérve ezek után a mult 1904. évi üzlet eredményére, megelégedéssel jelezhetjük, hogy betéállományunk, dacára a kedvezőtlen gazdasági évnek, a mult évihez képest 55,373 kor. 20 fillér emelkedést mutat, mely körülmény az intézet iránt való bizalom erősbödéséről tesz tanuságot.

Ebből kifolyólag viszleszámitolási hitelünkből az előző évi 93,141 kor 82 fillérrel szemben csak 56,137 kor.-t vettünk igénybe.

Kölcsönkihelyezéseink forgalma is örvendetes, a mennyiben 593 db. uj kölcsönkérelem nyujtatott be 234,907 k. 80 f. kölcsön iránt, amelyből megszavazás után 540 db. 187,017 k. 65 f. összegű kölcsön folyósittatott, miáltal váltóállományunk 56,514 k. 91 f.-rel emelkedett.

Midőn még megjegyezzük, hogy a lefolyt évben intézetünket veszteség nem érte, kérjük a t. közgyűlést, hogy a csatolt zárszámadás szerint 5002 k. 58 f. nyeremény felosztására vonatkozó következő javaslatunkat elfogadni méltóztassék.

Adassék:

1. 10% a tartalékalapnak	500 kor.	26 fill.
2. 4% a felügyelő bizottságnak	200 »	08 »
3. 3% a tisztviselőknek	150 »	06 »
4. 800 db. részvény után 5%-ul	4000 »	— »
5. a fenmaradó	152 »	18 »

pedig szintén a tartalékalaphoz csatoltassék.

Dinkgreve Nándor kiadásában megjelent

RÓZSI

és egyéb elbeszélések.

Irta: **BÉVÁRDY GYULA.**

Tartalmaz:

TÁRCÁT, NOVELLÁT, ELBESZÉLÉST.

Ára 2 korona.

Az összeg előleges beküldése után bérmentve küldetik meg.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utcza 18.

Motorgyár és vasöntöde — Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomobilok, szivó-gáz-motort 1 lóerő 2—3 fill. üzemköltséggel — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangu gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Schottola Ernő

Budapest VI. Andrássy-ut 2.

A közeledő szüreti idényre ajánlok

kétszéresen működő

BORSAJTÓKAT

önelállitó szerkezetü **szőlőzuzókat,**

bogyozó készülékkel vagy a nélkül.

Borszivattyúkat, amerikai gummitömlőket, bor- és mustmérőket, szőlőszedő ollókat, szőlőtaposó zsákokat, erjesztő tölcséreket

(kotyogókat) porcellánból, üvegből, rézből

és minden, a szőlő- és pincegazdászathoz szükséges anyagot és cikket.

Nagy képes árjegyzékemet kivánatra ingyen és bérmentve küldöm meg.

Kiadó!

Egy két szobás lakás megfelelő mellékhelyiségekkel együtt

azonnal kiadó.

Bővebbet Weisz Kálmánnál.

Majolika-cserépkályhagyárba KÉT JÓ FIÚ tanulónak azonnal felvétetik.

Ne vegyen

senki hangszert,

míg **Reményi Mihály** muhangszerész, csász. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Kir. Zeneakadémia szállitója 315 ábrával ellátott legujabb árjegyzékét át nem olvasta, mely bérmentve és ingyen küldetik

Budapestről, Király-utca 44/II.

Egészen ingyen

zománcozott edényt

nem kapnak sehol, de **6** főzőlábost és **6** főzőfazékot különféle nagyságban **12 darabot 1** frt **75** kr.-ért én szállithatok. **Ingyen** csomagolás utánvétel mellett.

A többi tárgyak feltünő olcsó árban.

Árjegyzéket ingyen küldök. KOHN, gyári raktáros, Budapest, VI., Csengery-utca 51.

Jorgó János

órás, gyári raktár; Wien III/1., Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gazdagon illusztrált árjegyzékemet ingyen és bérmentve megkaphassa, olcsó bevásárlas céljából. Az üzleti eljárás szigoruan tisztesseges, t ljesen kizárva

Órajavitási műhely. Mindennemü zsebóra-a uj rugó 40 kr. Minden vásárolt vagy javitott órára kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787 sz. legolcsóbb, legjobb strapac óra niskeltókban 36 órát jar	frt	2 30
8039 sz valódi ezüst páncél-lánc 15 gr	„	1.—
7648 sz. ezüst remontoir, dupla fedelü	„	5.—
7889 sz inga-óra ütümüvel, 2 súlylyal	„	11 50
7929 sz jó ébresztő-ra	„	1 20

Kérem nevemre és házszámomra 76/B. pontosan figyelni!

A párisi kiállitáson aranyéremmel kitüntetve.

Alapittatott 1886.

Kitünően belőtt vadászfegyverek

biztos önvédelmi **revolverek,** szabályozott és jól hordó **szoba- és kerti fegyverek** (Flaubert) jól és olcsón szállit

FÖLDESI L. puskamüves Budapest IV Muzeumkörut 3. — Régi fegyverek ujakkal kicseréltetnek. Javitás olcsón. Árjegyzék ingyen

Consum pincérek részvénytársasága

BUDAPEST, VII. Kertész-utca 46.

Saját gyártmányú **papirszipkák, consumgyufa** (legkitünőbb magyar gyártmány.)

kávéházi és vendéglői cikkek,

fogvágó, biliárd- és iró kréta, dákóbőr, bőrdiszmütárgyak, fagylalt és tea sütemények, pincéringek és pincérnyakkendők, consum levélpapirok, mindezt a legkitünőbb minőségben legjutányosabb árban szállit vendéglőknek, kávéházaknak és magánfeleknek a

Consum pincérek részvénytársasága

BUDAPEST, VII. Kertész-utca 46.

Képes nagy árjegyzék kivánatra ingyen. Vidékre képviselők kerestetnek.

Vendéglősök, kávéházak, szabók és kereskedők

figyelmébe!

Pincérek, tőzsdék, kereskedők és magánfelek

Borotva fölösleges! Rasol!

Kés nélkül borotvál!

Egészséges! Kellemes! Olcsó!

ki pénz akar megtakarítani!
ki időt akar megtakarítani!
ki borotvalapot nem akarja magát vágni!

az RASOL-lal borotválkozik!

Egy kilogram ára (elegendő 10-szori borotválásra) helyben 240 K, vidékre 3 K eldegyes beküldése mellett. Franco utánvétel 20 fillérrel drágább.

Egyedül kérettő

„Rasol" Vegyipar Vállalat

BUDAPEST, VI., Váci-körut 51.

Raktár: **Török József** gyógyszerész-nél Király-utca 12.

Könyvek, lapok, hivatalos nyomtatványok, számlák, falragaszok, üzleti levélpapirok, borítékok, névjegyek, lakodalmi és báli meghivók divatos kiállitásban, a legolcsóbb áron

KÖNYVNYOMDA
KÖNYVKERESKEDÉS
Közigazg. nyomtatványraktár
Hirlapelőfizetési iroda
Könyv- és lapkiadóhivatal
Iskolai és irodaszer-raktár

Takarékpénztári zárszámadások, üzleti fő és segédkönyvek, gyászjelentések, folyóiratok, szövetkezeti nyomtatványok, eljegyzési tudósitások pontosan és jutányos áron

Dinkgreve Nándor Celldömölk

Bélyegzők hivatalok vagy magánosok részére rézből és ruggyantából megrendelésre jutányos áron készittetnek.

Bélyegzőkhöz állandó festékpárnák és festékek.

Papirkülönlegességek, ügyvédi és kereskedelmi főkönyvek, naplók, segédkönyvek minden alakban és kivitelben.

Iskolai és irodaszerek.

Divatos névjegyek.

Legujabb levélpapirok diszes karton-dobozokban.

Előfizetések az ország vagy a külföld bármely napi, heti szèpirodalmi s szaklapjára portómentesen elfogadtatnak.

Hivatalos alaku fehér és szines irodai papirok.

A hetenként megjelenő **KEMENESALJA** vegyes tartalmu lap kiadóhivatala.

Előfizetési ára egy esztendőre 8, fél évre 4, három hóra 2 kor.

Nyomatott Dinkgreve Nándor könyvnyomdájában Celldömölk